

A POSSIBILITY TO CONTROL OF *TARAXACUM OFFICINALE* WEB. IN GRASS STANDS

Možnost regulace zastoupení *Taraxacum officinale* Web. v travních porostech

František KLIMEŠ, Milan KOBES, Bohumila VOŽENÍLKOVÁ
JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Souhrn, klíčová slova

U trvalých travních porostů v podhůří Šumavy (670 m n.m.; asociace Lolio-Cynosuretum) byla zjištěna možnost redukce pokryvnosti *Taraxacum officinale* při vypuštění hnojení a při jejich jednosečném využití, kdy se zároveň rozvíjí jeteloviny v těchto cenozách a vzrůstá jejich biodiverzita.

trvalé travní porosty; *Taraxacum officinale* Web.; regulace pokryvnosti

Summary, keywords

In permanent grassland in the Bohemian Forest foothills (670 m a.s.l.; Lolio-Cynosuretum association) it was found out a possibility of reduction of covering of *Taraxacum officinale* by cessation of fertilization and mown once per year, where also legumes and biodiversity develop.

permanent grassland; *Taraxacum officinale* Web.; control of coverage

Introduction - Úvod

Taraxacum officinale patří při nižším zastoupení v travních porostech mezi hodnotné složky těchto cenóz. V pastevních porostech se dieteticky dobře uplatňuje při pokryvnosti 1-2 % (Šantrůček et al. 2001). Jako ochranu před nadměrným šířením tohoto druhu doporučují Klečka, Fabian a Kunz (1938) udržování zapojených a hustých porostů.

Methods - Metody

V letech 1999 až 2002 byly v podhůří Šumavy (670 m n.m.) experimentálně studovány otázky vhodných způsobů obhospodařování a využívání trvalých travních porostů (asociace Lolio-Cynosuretum Tx. 1937, mezofytní stanoviště, dobrá zásoba živin). V tomto sdělení jsme se zaměřili na hodnocení změn pokryvnosti *Taraxacum officinale* v době 1. sklizni.

Results - discussion - Výsledky - diskuse

Změny pokryvnosti *Taraxacum officinale*, vyjádřené pomocí hodnot průměrných meziročních změn ($\overline{\Delta D_{T_0}}$ v %D) a dále pomocí průměrného koeficientu změn pokryvnosti ($\overline{k_{T_0}}$) jsou uvedeny v tab. 1. Během experimentálního období došlo k diferenciaci tendencí v pokryvnosti *Taraxacum officinale*, přičemž jako důležitý diferenciační faktor se jeví frekvence využití.

Výsledky teoretické rekonstrukce empirických dat pomocí dynamických modelů jsou uvedeny ve spodní části tab. 1. Ukazuje se, že dělicí hodnota frekvence využití (n) pro trend rozvoje či deprese *Taraxacum officinale* činí přibližně 1,5 sklizni za rok. To znamená, že při jedné sklizni nebo mulčování za rok či u nesklizených porostů, dochází k poklesu pokryvnosti *Taraxacum officinale* a naopak u porostů sklizených 2x či vícekrát se její pokryvnost zvyšuje. Teoreticky by bylo možné odvodit, že při pravidelném střídání 1 a 2 sklizní v roce by se pokryvnost *Taraxacum officinale* v porostu stabilizovala. U dvou- a třísečných porostů napomáhá k blokadě rozvoje, resp. ke snižování pokryvnosti *Taraxacum officinale* aplikace dávky 100 N+PK (Klečka, Fabian, Kunz 1938; tab 1).

U ověřovaných sklizených porostů došlo k největšímu poklesu pokryvnosti *Taraxacum officinale* (z 9 na 4 % D) u

nehnojených, 1x kosených porostů, kdy zároveň příznivě vzrůstala dominance jetelovin i celková biodiverzita.

Tab. 1 Dynamika meziročních změn pokryvnosti *Taraxacum officinale* v TTP při jejich různých způsobech obhospodařování a využití (K=kosení, P=pastva, M=mulčování, L=nesklizené porosty)

Způsob a frekvence využití porostu	Hnojení	$\overline{\Delta D_{T_0}}$	$\overline{k_{T_0}}$
L	-	-2,333	0,606
K 1x	-	-1,667	0,763
K 2x	-	+0,333	1,036
K 3x	-	+0,667	1,069
K 2x	100N+PK	0,000	1,000
K 3x	100N+PK	-0,333	0,961
P 2x	-	+1,000	1,101
P 3x	-	+1,333	1,130
P 4x	-	+1,333	1,130
P 2x	100N+PK	+1,333	1,130
P 3x	100N+PK	+1,333	1,130
P 4x	100 N+PK	+1,667	1,159
K 1x + P 1x	-	+1,000	1,101
M 1x	-	-1,333	0,822
M 1x + K 1x	-	+0,667	1,069
M 1x + P 1x	-	+2,667	1,236
n = 0		-2,774	0,559
n = 1		-0,649	0,882
n = 2		+0,625	1,056
n = 3		+1,192	1,119
n = 4		+1,281	1,120
n = 1,450		0,000	
n = 1,577			1,000

ΔD_{T_0} = průměrná meziroční změna pokryvnosti v % D

$\overline{k_{T_0}}$ = průměrný koeficient změn pokryvnosti
n = frekvence sklizni bez ohledu na způsob sklizně

References - Použitá literatura

Klečka A., Fabian J., Kunz E.: Pícninářství v teorii a praxi. Praha, Čs.společnost pícninářská, 1938. 590 s.
Šantůček J. et al.: Základy pícninářství. AF ČZU Praha 2001. 138 s.

Tato práce byla realizována s finanční podporou NAZV 1074, MSM: J06/98:122200002 a MSM: J06/98:122200003